НОВА СРПСКА ДЕМОКРАТИЈА

ПИСАРНИЦА
ДРЖАВНА РЕВИЗОРСКА
ИНСТИТУЦИЈА
Примљено: 29. 09. 2017
Орг. јед. | Клас. знак | Редни број | Прилог | Вриједност
042 | 40116/604 | - 1 копија

406
29.09.17

Црна Гора
Државна ревизорска институција

Предмет: Изјашњење на прелиминарни извјештај о ревизији Годишњег консолидованог финансијског извјештаја Нове српске демократије за 2016. годину

Сходно Вашем допису бр. 04-206/2/17 од 20.09.2017. године а у складу са Законом достављамо Вам изјашњење на Прелиминарни извјештај о ревизији Годишњег консолидованог финансијског извјештаја Нове српске демократије за 2016. годину.

С поштовањем,

Предсједник ИО НСД
Милутин Ђукановић

У Подгорици,
29. 09. 2017. год.

Адреса : Војислава Грујића 4, 81000 Подгорица Тел/факс : +382 20 651 903 ; 652 147

Изјашњење на прелиминарни извјештај ДРИ

1. Страна 11, пасус 3, Констатација: **се да се извршиоци за обављање привремених и повремених послова ангажују сходно одредбама Закона о облигационим односима, што није у складу са Законом о раду.**
   Образложење: У члану 2 став 2 Правилника о организацији послова и систематизацији радних мјеста Нове српске демократије, термин „обављање повремених и привремених послова" односио се на ангажовање физичких лица за обављање послова по потреби, а не на привремене и повремене послове дефинисане Законом о раду, што је и дефинисано чланом 7 Правилника: „Нова ангажује следеће извршиоце одређених задатака у складу са чланом 2 став 2 овог Правилника".
   У члану 8 се констатује да ће се распоређивање запослених вршити сходно Закону о раду, Закона о облигационим односима и другим прописима

2. Страна 13, пасус 2, **14.1 Попис и евидентирање имовине,** (*извјештај о попису број 025 од 15.01.2017.год., није овјерен и не садржи потписе чланова комисије за попис*)
   Образложење: Приликом достављања документације ревизији на увид, дат је један од три примјерка, који није био потписан и овјерен. У прилогу је копија оригинала из архиве.
   ПРИЛОГ

3. Страна 14, пасус 6, Констатација *да уговором о преузимању дуга, за таблет уређаје, између коалиционих партнера се не налази податак о броју уступљених уређаја*,
   Образложење: Овај податак није суштински важан, јер се из расподијељених финансијских износа, по фактурама које су им достављене уз поменуте уговор, лако закључује о којем се броју уређаја ради. Пошто смо таблет урађаје дијелили заједнички нашим активистима на терену, не правећи између њих разлику којем констинтуенту Демократског фронта припадају и собзиром да се таблет уређаји још увијек налазе на терену није било потребно правити записник о међусобној расподјели. Уколико би повукли таблет уређаје са терена направио би се записник о примопредаји односно преузимању, узимајући у обзир и преузете финансијске обавезе по фактурама.

4. Страна 14, пасус 7, констатација **да се препоручује субјекту ревизије да обезбиједи адекватну документацију о уступању опреме на коришћење, у циљу обезбјеђивања прецизне евиденције коју посједује Партија.**
   Образложење: Ова констатација је крајње проблематична и неодржива, посебно када се има у виду претходни пасус у којем је истакнуто да је вођена прецизна евиденција о свим таблет уређајима, са мањим недостацима, али се изражава сумња како су даље дистрибуирани уређаји уколико једно лице задужи више уређаја. Уколико једно лице задужи више уређаја(6), то значи да то лице ради са више десетина(некада и са преко 50) активиста, координатора и анкетара. Дешава се да 6 активиста 2 сата ради са таблет уређајима, следећа 2 сата других 6, итд. Сматрали смо да је сасвим довољно да имамо евиденцију до тог нивоа и да би било каква друга евиденција једноставно била

неизводљива, јер један таблет уређај може у току једног дана да користи више активиста. Какав је проблем да један Главни координатор буде задужен за 6 таблет уређаја?

5. Страна 16, пасус 1, **Финансирање трошкова изборне кампање треба вршити у складу са одредбама члана 2 став 2, члана 17 став 1 и члана 39 став 1, 3 и 5 Закона о финансирању политичких субјеката и изборних кампања** (*уплате средстава коалиционих чланица након завршетка изборне кампање*)
Образложење: Постојала је дилема како вршити плаћање изборних обавеза након завршетка избора. Ми смо се опредијелили за овакав начин, преко заједничког рачуна, јер се лакше и ефикасније могу пратити токови новца и обавеза између конституената ДФ-а. Поштовали смо принцип да се изборне обавезе плаћају преко изборног рачуна. Поставља се питање како би вршили плаћања да су нам на изборни рачун уплаћена средства у износу од 340.000,00€ и то 30 + 7 дана од дана завршетка избора.

6. Страна 17, пасус 5, **14.5.1 Благајничко пословање Централе Нове-остали материјални трошкови,** (*фактуре са нефискалним рачунима у износу од 622,48€*)
Образложење: Како смо били у могућности да вам на увид доставимо само копију документације благајне централе (оригинали су у СДТ), постоји могућност да исти нису копирани као и могућност да су нестали приликом разних контрола. То се посебно односи на рачуне од „Ривар"доо, од 11.05.2016. на износ од 123,50€, и фактуру од Хотела Подгорица на износ од 357,00€ које смо несумњиво имали у документацији.

7. Страна 18, пасус 1 ,**14.5.1 Благајничко пословање Централе Нове-трошкови помоћи** *(није документовано потписаним налозима благајне за исплату помоћу у износу од 1420,00€*)
Образложење: Наведена лица која су добила помоћ, нису лично подизала средства у просторијама странке (болест, одсуство...), већ су им се средства уручивана на њихову адресу. Из наведених разлога налози су остали непотписани лично од стране примаоца. У прилогу су изјаве свих лица да су примили наведена новчана средства. **ПРИЛОГ**

8. Страна 19, пасус 3, **14.5.2 Благајне ОО**, *(није презентиран Уговор о закупу везан за исплату од 733,00€ из благајне ОО Будва*)
Образложење: У прилогу вам достављамо документа - Уговор о закупу и фактуре. **ПРИЛОГ**

9. Страна, 20, пасус 1, **14.5.2 Благајна ОО**, трошкови репрезентације (нефискални рачуни у ОО Будва у износу од 728,68€)
Образложење: У прилогу достављамо фискалне рачуне по рачуну" Дрина" доо на износ од 200,00€. **ПРИЛОГ**

10. Страна 20, пасус 6, **14.5.2 Благајна ОО**, трошкови накнада *(трошкови у износу од 88,36€-ОО Бар нису документовани фискалним рачунима*)
Образложење: извршили смо контролу благајне ОО Бар и нисмо нашли трошкове у износу од 88,36€ да нису документовани.

11. Страна 22, пасус 5, Констатација **Субјект ревизије треба да све трошкове правда адекватном и потпуном документацијом сходно члану 19 Закона о рачуноводству**
Коментар: С обзиром да укупни трошкови износе преко 1.500.000,00€, и уз достављену документацију уз ово Изјашњење, сматрамо да ову констатацију не треба посебно истицати

12. страна 23, пасус 6, **14.6 Неизмирене обавезе**, (нису вршена усаглашавања обавеза са појединим добављачима, што је резултирало исказаним преплатама на конту обавеза у износу од 4.187,12€)
Образложење: добављач „Арија доо"-187,30€, добављач „Др траде доо"-26,30€, „Пнеума доо"-10,00€, „Туко доо"-2,65€, „Горановић доо"-0,80€, „Хелада монт доо"-1070,18€, „ААА-1 рент доо"-1.108,34€ и добављач РТВ Будва-1.785,00€.

„Хелада монт" доо
У прилогу вам достављамо картицу добављача „Хелада монт доо" из које се може видјети да се исти добављач води на три различита конта па у кумулативу према овом добављачу имамо обавезу у износу од 15.411,20€. (на конту 4330-преплата 1070,18€, на конту 4331-обавеза 94,34€ и на конту 4332- обавеза 16.387,04€.) **ПРИЛОГ**

„ААА-1 рент" доо
Обавезе према овом добављачу су измириване по основу профактура (дате у прилогу) а следећа фактура је очекивана на 31.12.2016. која би покрила овај аванс, међутим фактуре су стигле насловљене на 2017.год. у укупном износу од 1.919,64€, (фактура на 659,86€ од 10.01.2017. и фактура на 1.259,78€ од 10.02.2017., налазе се у прилогу). **ПРИЛОГ**

„РТВ Будва"
У прилогу вам достављамо финансијску картицу добављача РТВ Будва на којој се јасно види да постоји обавеза у износу од 11.414,99€ и да немамо преплату према овом добављачу. **ПРИЛОГ**

13. Страна 23 пасус 6, Констатација:**Препоручује се субјекту ревизије да врши усаглашавања обавеза са добављача и да претплате на крају године евидентира на активна временска разграничења, како исте не би утицале на умањење салда стварних обавеза**
Коментар: С обзиром да су укупне обавезе према добављачима износиле преко 850.000,00€, и уз појашњењима уз ово Изјашњење, сматрамо да ову препоруку не треба посебно истицати.

14. страна 27, пасус 3, (*трошкови превоза нису документовани фактурама добављача у износу од 600.00€*)
Образложење: ОО Бар је извршио уплату у износу од 600,00€ преко рачуна добављачу „Југопетрол", дана 12.04.2016.год., а у прилогу вам достављамо фактуре које се односе на овај износ, издате као кредит. **ПРИЛОГ**

15. Страна 29, пасус 2 *(увидом у презентиране Уговоре утврђено је да је уговор о закупу пословног простота у Мојковцу истекао 01.08.2015., а у поступку ревизије није презентиран доказ да је наведени уговор продужен, то се констатује да трошкови од 1.000,00€ нијесу адекватно документовани*).
Образложење: Анекс Уговора о закупу пословног простора у Мојковцу као и Уговор шаљемо вам у прилогу. **ПРИЛОГ**

16. Страна 30, пасус 3, (*упоређујући износе извршених корекција у пословним књигама субјекта и презентираним картицама добављача утврђена је разлика у износу од 1.019,00€)*
Образложење: На налогу за корекцију добављач" ТВ Вијести" је коригован на износ од 14.875,00€ и почетно стаље сложено са картицом добављача „ТВ Вијести", на износ од 21.705,50€. У прилогу шаљемо нашу финансијску картицу и картицу „ТВ Вијести". **ПРИЛОГ**

17. Страна 30, пасус 5, Констатација: **Препоручује се субјекту ревизије да усаглашавање обавеза са добављачима врши путем ИОС образаца или путем записника овјерених од стране дужника и повјериоца и сходно истим да евидентира коректива књижења.**
Коментар: Све финансијске картице од добављача усаглашене су са нашим финансијским картицама, и узимајући у обзир документацију уз ово изјашњење, и из тих разлога ИОС-и нијесу били неопходни, тако да сматрамо да и ову констатацију није било неопходно посебно истицати.

18. Страна 31, пасус 1, *Констатација да се већина уговора о дјелу односи на период од 7 до 11 мјесеци,* може да изазове одређене недоумице. У доњој табели је дат преглед Уговора о дјелу и период њиховог важења:
4 физичка лица имају по 1 уговор на период мањи од 30 дана(1 мјесец);
5 физичких лица имају по 2 уговора на периоде мање од 30 дана(2 мјесеца);
1 физичкио лице има 4 уговора на периоде мање од 30 дана (4 мјесеци);
1 физичко лице има уговора на период мањи од 5 мјесеци (5 мјесеци);
15 физичких лица имају по 7 уговора на периоде мање од 30 дана (7 мјесеци);
3 физичка лица имају по 8 уговора на периоде мање од 30 дана (8 мјесеци);
5 физичких лица имају по 9 уговора на периоде мање од 30 дана (9 мјесеци);
1 физичкио лице има 10 уговора на периоде мање од 30 дана (10 мјесеци);
2 физичка лица имају по 2 уговора на период 6 мјесеци;

3 физичка лица имају уговоре о раду

Важно је напоменути да је већина уговора, 90%, закључивана на мјесечном нивоу и да се период важења тих уговора, најчешће, креће од 8 до 29 дана.

19. Страна 31, пасус2 ,Констатација: **Субјект ревизије са лицима који обављају послове савјетника и секретара посланичког треба закључити уговоре о раду.**

Образложење: Са овим лицима нијесу закључени уговори о раду из разлога што се од априла 2013. године Демократски фронт перманентно налази у бојкоту парламента(у последње 4 ипо године у парламенту смо провели мање од годину дана), и функционисање посланичког клуба је прилагођено тим околностима.

20. Страна 31, пасус 3 ,**Констатација: Субјект ревизије за послове који спадају у редовну партијску дјелатност треба са извршиоцима да закључује уговоре о раду.**
Образложење: Констатација да се ради о редовним партијским активностима не стоји. Само под административно-техничком подршком, осим активности дефинисаних Правилником, имамо широк опсег дјелатности које је немогуће предвидјети систематизацијом радних мјеста и за које су потребни различити профили знања и стручности (помоћ при анкетирању бирача, помоћ при лијепљењу плаката, помоћ при разношењу флајера, обука за рад на таблет уређајима, помоћ за обуку за коришћење друштвених мрежа, помоћ при писање програма за одређене општине, помоћ при писање програма, помоћ при писању саопштења о разним друштвеним проблемима, откривање изборних манипулација, контрола бирачког списка, анализа рада јавних предузећа и установа, анализа електронске идентификације бирача, анализа пребивалишта грађана као једне од главних манипулација у изборном процесу, помоћ при израда студија о безбједоносној угрожености Црне Горе, организовање семинара о заштити српског језика, анализа бирачког тијела, ...). За све ове активности, осим лица са којима је склопљен уговор о дјелу, и који могу обављати више активности у истом временском периоду, укључен је велики број наших функционера и чланова. Одређене активност се пред изборе појачавају, док се друге смањују и готово не постоје. То исто важи и послије избора.
Посебно је Правилником о организацији дефинисана улога посланика који су носиоци свих административно-техничко-информатичко-медијско-теренских и других активности, и тај посао обављају без надокнаде
Због значајног ангажовања физичких лица по основу Уговора о дјелу, имали смо намјеру да и у Правилнику о организацији **уопштено дефинишемо активности**, које евентуално, може обухватати Уговор о дјелу, и неразрађујући кроз Правилник детаље тих активности.
Из ових рзлога не може се сматрати да се у овом случају ради о редовној партијској активности.
Напомињемо да у Уговорима о дјелу нијесмо могли детаљно и таксативно наводити све активности из разлога што је добар дио задатака које су обављали извршиоци интерног карактера и захтијева се одређени ниво повјерљивости. Уосталом, ДРИ-у је познато да ова специфична област активности политичких субјеката није посебно нормирана, те да се предметни уговори наслањају на Закон о финансирању политичких субјеката и изборних кампања, а које Закон регулише општом нормом и ови уговори су у складу са предметним Законом.

21. Страна 31, пасус 4, Констатација: **ДРИ препоручује да субјект ревизије закључује уговоре о дјелу у складу са Законом о облигационим односима(члан 663-669 ЗОО).**

Образложење: ЗОО само чланом 669 дефинише Уговор о дјелу, и анализирајући тај члан не уочавамо наведене пропусте. Недостатак заводног печата односи се на уговоре склопљене на локалном нивоу, гдје не постоји заводни печат и ти уговори су неспорни.

22. Страна 31, пасус 5, Констатација, *обрачун пореских обавеза је вршен на начин као да су сва лица радно ангажована,*
Образложење: У ИОППД обрасцима јасно је исказан обрачун под шифром „48" гдје се обрачунавају порези и доприноси за незапослена лица. Ову констатацију је потребно прилагодити стварном стању

23. Страна 31, пасус 6, Констатација **Субјект ревизије приликом ангажовања извршилаца по уговору о дјелу треба да обезбиједи податке о радно правном статусу свих ангажованих лица у циљу правилног обрачуна пореских обавеза.**
Коментар: У току контроле нијесу тражени ови подаци од НСД, вјероватно из разлога што је приликом ревизије претходних година та документација достављана на увид. Из тог разлога тражена документа достављамо на увид. **ПРИЛОГ**

24. Страна 31, пасус 6, Констатација **да је субјект ревизије дужан да приликом исплате накнаде физичким лицима обрачуна, обустави и уплати пореске обавезе у складу са Законом.**
Коментар: Ова констатација је само је тачна у дијелу који се односи на уплату пореских обавеза. У претходном пасусу се констатује *да су обрачунате пореске обавезе (порез, доприноси и прирез) у износу од 27.748,18.* Почетком 2017. године урађен је репрограм пореских обавеза и документација је достављена контроли. Те обавезе се редовно измирују. Један од разлога неплаћана пореских обавеза је и неисплаћивање износа од преко 340.000,00€ по основу изборног резултата.

25. Страна 32, пасус 1, **Коментар** Поједини чланови постали су јавни функционери крајем године, па из тих разлога нијесу пријавили ове приходе

26. Страна 32, пасус 5, *евидентирани трошкови су документовани фактурама добављача осим трошкова од 200,00€)*
Образложеље: У прилогу достављамо извод (извршена уплата) и Уговор о закупу по којем је извршена уплата.
ПРИЛОГ

27. **Страна 34 пасус 1, Констатација: Субјект ревизије треба да евидентирање трошкова врши на одговарајућа конта, сходно важећем Правилнику, као и да приликом евидентирања трошкова примјењује исто рачуноводствено начело.**
Образложење: У пословним књигама Нове српске демократије на конту 533 је врста трошка **расходиЗ и тако редом,** у оквиру којих су на четвороцифреним контима прецизно унешени називи трошка и на истим евидентирани. Што значи да врста трошка одговара

називу аналитичког конта. Како по предходним ревизијама нисмо имали сугестију везану за контни план, тако је по аутоматизму (технички), преношено из године у годину.

Због специфичности функционисања странке, а у потреби добијања појединих информација из финансија,(посебно централа, посебно општински одбори и посебно изборни рачуни), исте врсте трошка су се, у појединим случајевима, евидентирале на различитим контима.

Како општински одбори Нове српске демократије, функционишу по систему да настали трошкови, у књиговодству се евидентирају у моменту плаћања. Овдје се ради о веома малим трошковима и било би компликовано водити аналитику добављача за 16 ОО. Централа функционише по другом систему, све промјене се евидентирају у моменту настанка.

РЕАЛИЗАЦИЈА ПРЕПОРУКА ИЗ ПРЕТХОДНЕ ГОДИНЕ

У прелиминарном извјештају сте на страни 36 дали списак препорука за њихово отклањање за 2015.год., и на страни 37, на основу ревизије за 2016.год., утврдили шта није а шта је дјелимично реализовано.

Образложење:

Нереализоване препоруке бр.1, 3,4,5,8 и дјелимично 2 и 7

1. **Субјекат ревизије у главној књизи треба да евидентира готовински исплаћене трошкове хронолошки и по врсти трошка**
   Коментар: Током вршења ревизије за 2015.год., од стране ревизора смо савјетовани о хронолошком евидентирању готовински исплаћених трошкова. Савјет смо прихватили и спровели. У прилогу достављамо налог за књижење благајне из 2016.год., из којег се јасно се види да је препорука реализована и књижења су вршена на дневном нивоу по врсти трошка.
   ПРИЛОГ

2. За препоруку под бројем 2. детаљно објашњење је дато у овом Изјашњењу

3. **У циљу обезбеђивања адекватне валидности излазних и улазних аката, субјект ревизије треба да исте заводи у дјеловоднику на начин што ће сваки акт садржати дјеловодни број и датум завођења.**
   Коментар: Сва документација у Централи странке се заводи и она представља преко 90% укупне документације. ОО Нове српске демократије, не посједују заводни печат, тако да је њихова документација, незаведена.

4. За препоруку под бројем 4. такође, детаљно објашњење је дато у овом Изјашњењу

5. **Субјект ревизије треба да у моменту исплате накнада физичким лицима обрачуна, обустави и уплати пореске обавезе на лична примања како је то утврђено Законом о порезу на доходак физичких лица и Законом о доприносима за обавезно социјално осигурање.**
   Коментар: Како су уредно извршене исплате накнада физичким лицима као и њихов обрачун и уредно предати Пореској управи и евидентирани у нашем књиговодству, намјера је била и да се уплати обрачуната обавеза. Међутим, дошло је до непланиране блокаде финансијских средстава од стране Агенције за спречавање корупције (одлука дата на увид и унешена у извјештај на страни 25), па су средства намијењена за пореске обавезе морала бити усмјерена на друге обавезе. Пореске обавезе су ушле у репрограм пореског дуга, по решењу Министарства финансија (Решење је дато на увид и евидентирано у извјештају, на страни 24). Обавезе по репрограму се уредно измирују. Такође и ова ситуација је детаљно објашњена у овом Изјашњењу

7. За препоруку под бројем 7. такође, детаљно објашњење је дато у овом Изјашњењу. Мора се узети у обзир специфичност политичких субјеката и њихово функционисање. Такође мора се имати у виду чињеница да се у последњих више од 4 године Нова српска демократија и ДФ, већином, налазе у бојкоту парламента. Такође због разних опструкција од стране неких државних институција и промјена у начина обрачуна, као и умањења средстава за финансирање политичких субјеката конституенти ДФ-а ће у периоду од 4. године бити ускраћени за преко милион евра.

8. **Препоручује се субјекту ревизиједа за правдање трошкова употребе сопственог возила у службене сврхе, осим путног налога и фискалнихг рачуна, обезбиједи и евиденцију о пређеној километражи возила које лице користи у службене сврхе.**
Коментар: Како је по вашем прелиминарном извјештају утврђено да износ од 980,00€ путних трошкова није оправдан адекватном документацијом, сматрамо да се ради о занемарљивом износу и да смо реализовали наведену препоруку. Иначе коришћење сопственог возила из године у годину је све мање и мање изражено

НОВА СРПСКА ДЕМОКРАТИЈА • ПОДГОРИЦА •